

REDACȚIA
Arad, Deák Ferencz-u. Nr. 20.

ABONAMENTUL
pentru Austro-Ungaria:
pe un an ... 20 cor.
pe 1/2 an ... 10 cor.
pe 1/4 an ... 5 cor.
pe o lună ... 2 cor.
N-ri de Duminecă pe an 4 cor.
Pentru România și străinătate pe an
40 franci.
Manuscripte nu se înapoiază.

TRIBUNA

ADMINISTRAȚIA
Arad, Deák Ferencz-u. Nr. 20.

INSERTIUNILE:
de un șir garmond: prima dată 14
bani; a doua oară 12 bani; a treia
oară 8 b. de fiecare publicațiune.

Atât abonamentele, cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte în Arad.

Telefon pentru oraș și comitat 502.

Scrisori nefrancate nu se primesc.

Anul VIII.

NUMER DE DUMINECĂ

Nr. 11.

Dreptul de alegere.

Pe suprafața pământului nicăiri nu mai este vre-o țeară în care să se găsească — privitor la dreptul de alegere — lucruri mai ciudate ca în Țara Ungurească. Sunt nu mai puține de cât zece chei după cari se dă dreptul ca cetățenii să-și aleagă deputații în sfatul țării. Unii au acest drept pentru-că se trag din neam ales: *nemeși!* Alții pentru-că au avere, ori că știu carte, și așa mai departe: până la zece feluri. Și toate aceste feluri așa ticluite, că bietul Român s'ajungă cât mai cu greu la creangă verde. În Ardeal de pildă, unde Românii fac de două ori cât fac celelalte nații împreună, dreptul de vot este legat de atâta avere, cât n'are de unde să aibă s'ermanul Român.

Pentru-că p'acolo averile (mai ales pădurile!) sunt cămărășești și stăpânirea în loc să le împartă, pe preț fie cât de de ridicat — Românilor, le ardeauă te miri caror pripășiți, ca aceștia la rindul lor să stoarcă apoi și măduva din oase a bietului muncitor — român. În aceeași vreme Ungurii, Secuții și Sașii chiar mai s'eraci de cât Românii fiind, au drept de vot fiindcă-s din neam — *nemeșesc* ori fiind-că și până la 1848 s'au bucurat de drepturi, pe când Românii erau iobași.

Dacă totuși așa i-a lăsat Dumnezeu de deșt lângă olaltă pe Români, ear pe străinii atât de rari, în cât aceștia se perd printre Români, și astfel ori câte voturi sunt într'un cerc, acelea *românești* sunt, apoi s'au gândit puternicii zilei să facă o așa împărțeală a cercurilor electorale, în cât batjocură mai mare de când lumea nu s'a văzut. De pildă să vorbim numai de lucruri mai apropiate — sate de lângă Brad și de lângă Deva trebuie să meargă la Dobra să voteze, să treacă alegătorii români munți și ape; sate *ungurești* de dincolo de Măcău sunt împărțite să voteze la Nădlac, ca astfel Românii și Slovaci să nu fie ei stăpâni pe cerc... Și până ce vre-o sută și câți-va de Unguri aleg în Abrud un deputat, tot numai un deputat aleg și cei peste 7000 alegători din cercul Caransebeșului.

Până în seară am tot ști să înșirăm astfel de pilde.

Ear unde prin lege n'am putut fi împedecați, s'a îngrijit stăpânirea să trimită între noi slujbași străini de sângele și legea noastră, cari neavând pentru țeranul român nici o dragoste, nu l-au luminat asupra drepturilor sale cetățenești și naționale, ci dimpotrivă, l-au încurcat, au căutat să-l înfrice și șters-au notarii aceștia cu grămada de pe listă pe *Români cari după lege au drepturi*, dar nu știau unde și cum să caute aceste drepturi.

Cele două alegeri — dela Dobra și Nădlac — la cari au luat și Românii parte, au scos la suprafață, în privința asta, învețuri foarte de preț. . . Numai să ne știm folosi de ele.

Inșiși Ungurii — adică bărbații lor mai de frunte — au recunoscut că așa nu mai poate merge. Și de mult își tot frământă capu: cum să se îndrepteze lucrurile? Cel puțin de ochii lumii.

Înșiși Ungurii — adică bărbații lor mai de frunte — au recunoscut că așa nu mai poate merge. Și de mult își tot frământă capu: cum să se îndrepteze lucrurile? Cel puțin de ochii lumii.

Tisza, sfetnicul mare d'acum al M. Sale, se zice că a găsit peatra înțelepciunii. Așa, că îndată după-ce a sîrșit cu afacerile mai grabnice, cu *asen'ările și strângerea dărilor*, își va închina mintea și inima pentru a face o nouă lege de alegere, precum, bine înțeles, va schimba și felul d'acum al *cercurilor* de alegere.

Cum? eată ce nu știe însă nimeni. Poate nici el însuși, căci numai acum se strâng, din țeara întreagă, cunoștințele de lipsă. El a dat adică poruncă să fie scriși toți bărbații în vîrstă între 20 ani în sus, să se vadă că în anii din urmă cum au sporit cei căror poate li-s'ar cuveni drepturi de alegere. Se va afla astfel: sporitu-s'au cei cari au averi mari ori cei mai s'eraci, cei cari au învățat carte mai multă ori cei rămași mai cu puțină învățătură?

După-ce se vor fi aflat toate acestea, atunci stăpânirea își va face planul cum să fie noua lege.

E de mare însemnătate pentru noi, Românii, ca și până atunci, *toți câți acum plătesc dare* și prin ceea-ce dau Impăratului pot avea drept de alegere, *să se ducă la casa satului și să întrebe de notar dacă i-a scris în lista alegătorilor? Dacă nu, să ceară să-i înscrie* și de-cumva notarul ar umbla cu blăstămății, s'ar codi ori d'ad dreptul nu ar voi să-i înscrie, *să facă arătare la vicșpan*. Preotul ori învățătorul din sat le va scrie arătarea. Ori să se ducă la advocații români, cari să se simtă datorii a face *fără plată* acest lucru, căci înspre binele întregului neam îl fac.

De altfel datoria asta mai presus de toate fruntașilor români le incumbă. Ei să grijască de popor, ei să îl lumineze, ei să-l povățuiască! Ei să apere drepturile poporului.

Nu mai așa stăpânirea va vedea și va simți că are a face cu un popor care-și cunoaște drepturile, și astfel va ține și ea seamă de ac ste drepturi ear nu ne va socoti o turmă răsleață.

Să stăruim asupra acestor drepturi îndeosebi acum, când stăpânirea este pe cale a lărgi drepturile, căci așa se vorbește. Le va lărgi și pentru voi numai dacă vom cere aceasta cu toată puterea.

Camera franceză contra lui Combes. Camera franceză a continuat la 15 c. discuția proiectului, conform căruia instrucțiunea congregațională (a călugărilor) va trebui să înceteze în timp de 5 ani. Cailoux propune pentru reforma aceasta un termen de 10 ani, motivându-și propunerea cu marea reacțiune financiară, care va produce această lege în finanțele statului și darile comunale. Codet e de părerea, ca să se stabilască termenul de 10 ani pentru comune, a căror budget s'ar mări din cale afară. Ministrul președinte Combes nu primește propunerea lui Cailoux, ci se alătură la modificarea lui Codet. Camera a primit cu 282 contra 271 voturi propunerea lui Cailoux. ceea-ce a pricinuit mare senzație și e o dovadă că actualul guvern francez stă rău. Ar merita să cadă cât de iute.

Uneltiri de ale rătăciților

Între curentele bolnave cari în timpurile băntușesc în societatea omenească, e rentul aberațiilor (rătăcirilor) religioze ori mai bine zis insecte poreclite „pocăiți și zăricuși“, cearcă a virii veninului lor în organismul celor sănătoși și a băga vrajbă și zizanie acolo unde domnește pace. Oamenii cu judecată timpită, și creeri scrințiți, se fac tălcuitori ai sfintei Scripturi scoțînd pe sama lor esplicări mincinoase. Indivizi certați cu legea, se cotează de predicatorii ai moralei; drojdia socială lor, gureșilor, invidioșilor și vanitoșilor pe sine de conducători ai aceloră, pot orbi mintea.

Ei vorbesc din buze, despre dreplate și adevăr, dar cercetînd afli că faptele îi poartă pe la ușile judecătorilor, vorbesc despre pace, dar cunoscîndu-i bine vezi, că sunt plini de răsunare, cercîndu-ți cu lumina pricină ca să te pună la proces; predică smerenie, dar sunt îndrăzneți până la ticăloșie și caută a sădi vrajbă și cearta acolo unde e pace și înțelegere.

Știu întemplieri și casurii cu grămada cari îi arată în adevărata lor lumină pe acești rătăciți, cari vîzînd că lumea îi privește cu nepăsare și cu milă, se sforțază a dovedi, că ei sunt o mare — nimic goală.

În următoarele voi expune un cas de bravură (!) ce acești apostoli ai rătăcirilor au făcut în zilele din urmă.

În apropierea Hălmagiului este o comună cu numele Tisa, locuită de un popor blînd, bun și harnic. Comuna e recunoscută ca una dintre cele mai religioase și în stare bună din protopopiai.

S'au pripășit însă aici, Dumnezeu știe de pe unde, un om cu numele Alexandu Banciu (Sandu) fost servitor pe lume, amețit și el de mislicul insectelor „pocăiți“ și s'a „întolcit“ în concubinagi cu femeia Maria Trifan. A trudit apoi că pe femeia Maria și pe mama ei — cu cari locuia în comun — să le „convîrtească“, dar aceste ca femeii credincioase nici n'au voit să audă de așa ceva.

S'a întemplat în zilele trecute, că femeia Maria Trifan a murit, iar mama ei s'a pregătit să o îngroape, avisînd pe preotul lor Petru Sirca care locuiește în Măgulița. Ei, dar „Sandu“ se face el stăpîn peste voința mamei celei răposat

și vrea să arate satului puterea și „darul“ ce el și „frații“ sălășluiesc în glavele lor și în pelița feței lor. El deci se volnicește a nu lăsa că răposata să fie îngropată în legea ei, ci trimite curencinri în cele patru părți ale lumii după a săi „frați“ în rătăcire.

Antistia comunală și bisericăscă în conformitate cu dispozițiunile primite și dela administrațiunea civilă, în ziua de 6 Martie n. o. se prezentă la înmormântare, unde nu numai întreagă comuna Tisa, dar și din comunele Hălmașiu, Ioanești, Termure și Leasa se adunase mulțime de popor.

Cu o zi înainte o ceată de 18 „frați“ insecte, se prezentaseră în comună, avizând pe primarul că el au venit la „petrecanie“. Acesta le răspunde că sunt primiți ca oaspeți, altcum n'au acolo nimic, cu atât mai virtos că însăși pretura a luat dispoziții în cauză.

Când însă convoiul slugitorilor bisericăști ajunse la casa mortuală, „frații“ insectari începuseră corcofelnița lor, iar pe Sandu îl instigase a nu permite intrarea slugitorilor bisericăști cu preotul. Poporul începe a murmura și a pretinde dela preot, să-l lase pe musafiri pe mâna lor. Preotul îi liniștește și-l roagă să fie pe pace, căci fiind pretura aproape, va veni asistență să facă ea regulă dacă e de lipsă. Sandu însă nu vrea să știe de asistență ci dă poruncă să înproape „frații“. Aceștia se apucă de lucru în mod sgomotos și provocător. Poporul brusehat în dreptul și simțământul său, n'a mai voit atunci să asculte de nimeni ci a năvălit la garduri.

N'au trecut cinci minute și terenul fu curățat, cum numai de-a dragul să-l privești. Insectele din două picioare ce aveau mai înainte își făcuse fie-care câte patru, că bag seama să-și poată face mai cu spor tălpășița. Intre „frații“ au fost și niște „surori“, a căror conciuși și cărpeflendurite prin crengile și spinii de pe coastă sunt bună mărturie, că nici dumnealor n'au fost omenite cu plăcinte.

Sandu a prins de unde va un cuțit să atace mulțimea, dar a trebuit să sboare cu cuțit cu tot pe unde i-a fost calea mai la îndemână.

Asta va se zică e roada smereniei și a păcii propovăduită de apostolii mincinoși? Cu forța și teroarea vreau să se împună în mod ticăros bruscând sentimentul public, desconsiderând dispozițiile autorităților, tulburând liniștea publică a oamenilor pacinici, ei umblă pescuind — vânt și furtună.

În Tisa și au dat de oameni! Știu că nu le va mai veni când-va potta să-și mai pună laba pe acolo.

Printre poporul slăbănog se vîră aceste insecte și bat halaripa lor, dar nu și printre poporul harnic.

Poporul din Tisa, care nu suferă să-i batjocorească nime legea și credința lui strămoșască, e popor harnic și merită lauda noastră.

T. M.

Organizarea satelor în România.

Citim în „Secolul“:

După trei zile de discuțiune, Senatul a luat aseară (Luni) în considerație proiectul de lege pentru organizarea comunei rurale, după discursurile dlui ministru de interne și al dlui președinte al consiliului.

Ambele cuvântări, documentate cu fapte, au fost foarte aplaudate și, în nenumărate rînduri, adevăturile crude, dar adevărate, ale dlor Sturdza și Vasile Lascar asupra situațiunei satelor noastre și asupra atitudiniei partidelor noastre, cari au discutat numai principiul, subliniate de aproape unanimitatea Senatului.

Votul Senatului mai are și o altă semnificație: El este o desmințire categorică a tuturor svonorilor ce se răspândeau — din nenorocire — nu numai de adversari, ci și de amici ai nostri, că proiectul nu va fi adoptat, și că deosebiri fundamentate despart majoritatea Senatului nu numai de principiile, dar și de soluțiunile propuse de dl ministru de interne în chestia organizării comunei rurale.

Ne oprim astăzi asupra discursului dlui ministru de interne.

El a fost un adevărat și întemeiat rechisitoriu contra stării actuale de lucruri din comunele noastre rurale.

N'au fost vorbe goale, cu cari până acum ne-am hrănit în viața noastră publică, ci fapte de o dureroasă realitate, prin care dl ministru de interne a răspuns la toate criticile ce s'au adus proiectului său.

În fața acestei situațiuni, nu mai este timp de stat la vorbă asupra chestiei de principii constituționale, a spus dl ministru de interne. Trebuie să se organizeze țara, profitînd că ne bucurăm de o eră de pace, să deșteptăm toate energiile personale, căci vremea jertfelor n'a trecut încă.

Și aceasta este o operă grea, căci este vorba, de marea majoritate a țării, care zace și azi în cea mai enervantă și înfrigurată morala.

A venit apoi dl Președinte al Consiliului și a confirmat, cu lungă-i experiență de treburile publice, expunerea d-lui ministru de interne.

Este o datorie pentru noi, partid liberal, a zis veneratul bărbat de stat, ca să votăm proiectul.

Dacă nu vom face-o, trebuie să ne ducem, căci ce rost mai pot avea angajamentele unui partid, când ele nu se pot realiza.

Războiul ruso-japonez.

Știri noi de pe câmpul de luptă n'au venit. Totul e liniștit, ceea-ce este semnul unei furtuni groasnice, care va avea de curînd să se deslănțuiască cu o rară și înversunată furie.

A sosit însă o veste îngrițitoare, anume că China voește să ia parte la război ca aliata Japoniei. Se zice că între aceste două puteri există alianță secretă, în înțelesul cărei China ar fi obligată a pune pe câmpul de război 80.000 soldați europenești înarmați, cari ar avea să dea de lucru armatei rusești în Manciuria. Dacă vestea asta este adevărată, atunci se va naște mare încurcală, de oare-ce atunci și Franția va pași în acțiune, ca aliata Rusiei, după Franția ar urma naturalmente și acțiunea Angliei ca aliata Japoniei, și eventual a Americii, care are mari simpatii pentru Japonia.

Dăm aci următoarele telegrame:

Petersburg, 16 Martie. Contrar desmințirilor semi-oficioase japoneze aici sunt în posesiune dovezi importante, din cari reese, că între China și Japonia există de fapt alianță secretă. Se atribue influenței Japoniei, că China trimite 80.000 soldați europenești înarmați la hotarele Manciuriei. Instructorii armatei acesteia au fost ofițeri japonezi. Deși atitudinea Chinei de-o-camdată este foarte rezervată, totuși Rusia este silită să lase o parte a trupelor sale aici la hotarul Manciuriei, pentru a respinge eventualul atac al trupelor chineze. Asta corespunde pe deplin planului Japoniei, de a divisa puterea armatei rusești.

Din China mai vine și știrea că boxerii pregătesc o răscoala care va fi mai înfrigorată, ca cea dela 1900. Curtea a și luat deja toate măsurile, de a se refugia în lăuntru țării ca astfel să se scape de războiul faptelor boxerilor.

Mare senzație a făcut la Petersburg și vestea, că ambasadorul japonez la Viena a convenit foarte des cu marele ambasador al Turciei.

Poesii populare.

Culese de Mihail Eminescu.

Orb am fost eu la vedere
Când am fost să-mi iau muere.
Mă bucuram la avere
Ș-am luat făr' de plăcere.
Luai strigoaia din lume
Să-mi aducă bani cu sume,
Să mă fac bogat, cu nume
Socru stă să mă sugrume.
N'am prinț, n'am cină, n'am pace
Ziua noaptea nu-mi dă pace
Că se laudă în tot ceasul
Că mi-adus galbeni cu tasul,
Tot cu ei fmi scoate nasul.
I-ar plăcea să mă munciască
Ș-ar voi să porunciască,
Altele să o slujască
Și ea 'n pat să hodiniască.

Frunză verde de colie
Toată ziua sap în vie
Și sara vin la urgie.
Ea fmi pune 'n blid să cin
La inima mea-i venin.
Pusei brîncă la obraz,
Cinaî cu destul necaz.
Ș'apoi 'mi luai șuba,
Cu gând să mă duc la alta,
Și mersei pin la pîrlaz.
Gândii cu destul necaz
Haida! ce-o vrea Precesta,

Batir să-mi pierd viața.
Și mă dusei pe cărare,
Mă 'ntilniî cu mindra în cale,
Ducîndu-se la fintînă
Cu două cîntuțe'n mînă.
Și zău, ea așa zicea:
— Du-te bade, du-te dragă
Și te bagă din grădină
Și te dă după turpină
Și mai zăbovi tu o leacă,
Pîn al meu bărbat că pleacă.
El pe cal că se suia
Și cu el la cîmp merea,
Și ea 'n casă mă chema.

Mult mă muștră
Cel-ce custă,
Că-i făcuî calea prin pustă,
Io calea n'o am făcut
Dar pe nana'm petrecut
Pînă ce-o am petrecut
Cinci părechî de cisme-am rupt,
Și pînă voiui mai petrece
Oî mai rupe cinci-spre-zece.

Asta-i fata lăudată
Cu casa nemăturată,
Gozul de l'ar mătura
Cu lopeți l'ar arunca...

Când de măturat s'apucă,
Gozul după cas'aruncă
Iară mătura în pat
Și gîndești c'a măturat.

Dragu-mi-i bade de tine
Mi-i urit de cin' te ține,
Dragu-mi de mersul tîu,
Dragu-mi de casa ta
Mi-i urit de maica ta.
— Spune-i bade mumă-ta
Să nu-mi mai aibă grija
Și să-și poarte grija ei,
Că-i e ruptă iia 'n poale
Și-i e mintea sburătoare,
De sboară pe arături
Ș'adună fermecături,
Să farmece trupul meu
Dar nu-i vrednic neamul tîu,
Trupul meu e trup subțire,
Ea scoate voinici din fire
Și te-oî scoate și pe tine.

— Chivuța neichii, Chivuța
Hai la neica 'n chiliuță
Că țî-am cumpărat cercei.
— Ce 'mi-e mie de cercei
Dacă nu vil să mă iei.
El îndată și săria
Și în brațe ș'o lua
Și'n chilie ș'o băga.
Puse cărja pe chilie
Ca să fie mărturie.
Ș'o pus papuc pe cuptor
Să le steie într'ajutor.
Amendoî și-o povestit,
Zi de vară
Pînă-n seară
Ea din graiu așa grăia:
— Cum să zic eu la maica?

Londra, 16 Martie. **Generalul Kuro-patkin a adresat o telegramă comandantului de garnizoană din Port-Arthur generalul Stössel, îndrumându-l să apere fortul cu ori-ce preț până la ultima picătură de sânge, de vreme ce dînsul va griji ca armata de 300.000 oameni să fie arangiată în linie de bătaie așa, ca și Port Arthurul să fie atras în cercul de apărare.**

Știri sosite din străinătate prin poșta.

— „Daily Mail“ afla din Cifu că de 10 zile debarcă Japonezii la Higiu. Portul e apărat de stânci foarte nalte, dar anevoe de intrat în el. O escadră păzește vasele de transport. Un distractor de torpilor s'a avariat ușor, ear un vas de transport s'a spart de tot. Locul e la 100 de kilom. spre Nord de Chemulpo. Japonezii au mai debarcat și în Liaotung, nu de parte de Dalny.

— Faptul că Rușii au lăsat să stea în Port-Arthur atîta oameni nefolositori expuși a fi omorîți de obusurile japoneze, cum se vede de pe lista lungă de pierderi suferite la bombardarea din urmă, e o greșală gravă zice „N. Fr. Pr.“ Au fost omorîte femei. E vorba de cele trei femei etc. ucise în casa avocatului Zidovski: soția colonelului Frank, fiicea acesteia i-s'a luat capul, de asemenea a fost ucis și avocatul.

— Drumul pe lângă Baikal va fi gata în August. — Guverul chilian declară că n'a vîndut Japoniei vase de răsboiu.

— Ruși și Rusoaice, în număr de 428, cei mai mulți Evrei, protestează contra vorbelor insultătoare întrebuate contra lor de cancelarul Bülow și de Richhoffen. Nu înțeleg că dacă sunt oaspeți, apoi ar ar fi dator a primi ori-ce insultă, tăcînd.

— În Statele-Unite, zice „Berliner Tagblatt“ opinia publică începe a se întoarce în partea Rușilor.

— „Die Zeit“ crede că pe baza ultimei știri din isvor chinez, după care Rușii ar fi debarcat la Tatungkan și ocupat Kintienșan și Antung, veștile celelalte par a căpăta confirmare. — După o știre munițiile în Port-Arthur ar fi pe sfîrșite, — că între oficerii e ceartă, demoralizarea la culme: semne că se apropie capitularea.

— Inancikai, vice-regele din Cili, e pentru un răspuns energic Rusiei, care protestează

contra armatei chineze concentrate la Yalu. — Vestea că bombardarea din urmă a ucis 38 de inși și rînit o sută și c'a făcut și alte stricăciuni au adus o femeie și oficeri ruși, sosite la Inkau. Vestea că nu mai sunt muniții pentru tunurile cele mari o dă „Daily Mail“.

— Vioiciunea ce dovedește flota rusească zilele acestea se datorește lui Makaroff. Numai ce-a cutezat escadra a eșit la luptă și în schimbul pierderii unui distractor de torpiloare și a unui torpilor, a putut avaria încrucișătorul japonez „Takazago“. În adevăr, e vechiu (1897), ear distractorul rus e din 1902. Dar Japonezii nu-și pot repara pierderile, pe când Rușii mai au flote.

Se pare că „Retvizan“ tot astupă în parte ieșirea. „Pester Lloyd“ nu crede că Japonezii au putut debarca la Tatungkau.

— O depeșă din Kobe arată că Rușii au ars Viju și s'au retras peste Ialu. — La Piengiang se află maiorul japonez Kigosi, care așteaptă atacul Rușilor în dosul fortificațiilor. Dacă ar cerca a trece fără a-l ataca, îl vor ataca din coastă Japonezii dela Gensan.

— „Revoluționaia Rossia“, zice că „L'Européen“ arată că la 23 Ianuarie st. v., au rupt Japonezii relațiile diplomatice, avizînd „că vor lua măsuri independente de natură a-și asigura drepturile și interesele“. Alexief avuse incapacitatea de a-și împărți flota astfel: 4 vase de răsboi la Vladivostok, 19 la Port-Arthur, 2 la Cemulpo, 1 la Shanghai, 1 la Niu-Ciang, afară de torpiloare. Zilele de 24 și 25 trec în nepăsarea cea mai mare. Statul major uită pe Variag și pe Coreetz la Cemulpo și pe Mangiur la Shanghai! La 26 se întîmplă vîntoarea tragică asupra lui Coreetz. Se știe ori nu la Port-Arthur? În ori-ce caz stau în nepăsare criminală: uită a stinge farul și deci luminează Japonezilor drumul atacului; ear vasele de răsboi nu luminează marea. Deci nu se ia nici o măsură de siguranță pentru flotă. Torpiloarele japoneze se apropie unul câte unul, trec pe lângă flotă, ajung îndărătul ei, aleg pe cele mai mari, Pallada, Cezarevic și Retvizan și le avariază rău. La 27 pier Variag, Coreetz și vasul de transport Zungari, la Cemulpo. Japonezii debarcă la Cemulpo și ocupă Seul. Ear flota lor atacă Port-Arthurul, avariînd navele Poltava, Diana, Askold și Novik. La 29 Ian. Enisei sare dînd peste o mină a sa. La 30, Boiarin pier la Dalny. La 31 Ian. spre 1 Febr. Japonezii torpilează la Port-Arthur pe Baian. Deci în 4 zile, 12 vase rusești scoase din luptă și 212 inși de asemenea.

— Admiratul Tago descrie astfel lupta de Joia trecută la Port-Arthur. Două flotile de

torpile ale Japonezilor s'au apropiat de port. Forturile trimeteau ghiulelele, dar vasele de răsboi rusești nu dădeau semne de viață. O flotilă a așezat mine. Alta a găsit la Sud de Liaotieșai 6 torpiloare rusești. A început o luptă aprinsă de 1/2 ceas. Vasele Japoneze „Azakio“, „Cazuga“ și „Akazuki“ au avariat vasele rusești: unuia i-au stricat caldarea, pe altul l'au aprins. Dușmanul fugi. Am avut 8 răniți și 7 morți. Pe „Azahio“ a crăpat un tub de abur, ucizînd patru focari.

Nici un vas de ale noastre n'a fost scoase din luptă, cealaltă flotilă a văzut, când se depărta dela intrarea portului, două torpiloare rusești, care veneau de pe mare. Le-am atacat. Lupta a durat 1 ceas. Un torpilor a scăpat rău avariat. Vîntorul de torpiloare japonez „Saganami“ a prins pe vîntorul de torpiloare rusec „Stereguci“, care primea apă. A luat echipajul de pe el, ear „Stereguci“ s'a înecat. Pe „Saganami“ 2 morți. Pe „Akazuki“ un sub-lotenenț și 3 oameni răniți.

— Generalul Zilinski depeșează la Petersburg că 18.000 de japonezi au debarcat la Ci-nampo și au plecat la Piengiang. În Manciuria nu se află oști japoneze.

Telegrame.

— Știri de azi. —

Răscoală în Zărând. Românii din comuna Zărând (c. Arad) sunt în mare fierbere. Incepîndu-se adică acolo înscrierea rînduită de ministru a tuturor bărbaților cari au trecut de 20 ani, pentru a se ști cui este a se da drept de vot, țeranii au crezut că e vorba de a-și scrie — la dare!

Ei s'au adunat deci la casa satului și nu s'au liniștit nici după ce au sosit geandarmii, așa că sosind acolo fibireul Csukay, aceștia a amenințat că va aduce — miliție.

Sfătuim pe frații noștri să fie pe pace și să nu se sperie de înscrierea care e cu scop de a li se da drepturi!

Londra, 18 Martie. **Spărgătorul de torpiloare »Skon«, unul dintre vasele puternice de răsboi rusești, a trecut ieri din întîmplare în Port-Arthur peste mine submarine cari au explodat și l'au nimicit întreg. Dintre soldații de pe »Skon« n'au scăpat cu viață decât 4.**

El din grai iarăși graia
— Chivuța neichii, Chivuța,
Așa maică-ta să-ți zici:
Știi taurul satului
Cela mare și bălțat
El în coarne m'o luat,
Și în baltă m'o aruncat
Și rochița mi-am udat
Și eu măiculiță'am stat
De rochița mi-am useat
Zi de vară
Pân' în sară.

De aș trăi cât aș trăi
Diacon n'aș mai iubi,
Când îi vremea de iubit
Șade acasă la citit,
Când mi-i dor de sărutat
Șade acasă la scriat.

ALTE POESII

Câte păsări sburătoare
Toate cu apus de soare,
Merg de cină și s'alină
Și fac puțină odihnă.

Numai eu n'am ce cina
Nici unde mă alina,
Căci mi cuibul lângă drum
Sus p'o creanga de gorun.

Ioan Veres,
ped. c. IV.

Căntece și strigături.

Culese de: **Dionisie Barbu.**

Trecuți valea dela noi
La mândra cu șeșe boi...
Zace vara prin trifoi
Și tot nu vine la noi,
La noi este de-a lucra
Și ea nu-i cu mamă-sa.

Cântă cucu prin moșie
Merge un voinic la robie
La robie 'n Seghedin...
Sus la masa de uiață (sticlă)
Unde șade Lucaci, dragă...

Badia din ulița lungă
Nouă boale să te-ajungă
Nouă boli, nouă lungori
Și o mână de friguri
Și-o păreche de junghiuri
Când ți-o fi, bade-o, spre bine
Ștece doftor lângă tine,
Șapte să te lecuiască
Șapte să te sviduiască.
Șapte sute ai la pungă
Pe leacuri să nu s'ajungă
Patru boi ca fluturi
Să ți-i mănăce doftorii
Ș'atuncia bade-o, să-ți treacă,
Când a fi Dunărea seacă
Să-ți dau apă din isvor
Să-ți treacă, bade-o de dor...

Trece badea pîngă noi
Cu caru cu patru boi,
Cu caru cu iarbă verde
Cu urîta în șiredă
Puî, bade-o, urîta jos
Că cu ea nu-ți stă frumos,
Și mă suî, bade pe mine
Că cu mine-ți stă mai bine.

Mândra mea, cu casa 'n colț
Nu da gura la răzozi,
Dă mi-o mie, la cătană
Că-ți faci astfel o pomană.

Bună seara, mândruliță,
Ce stai tristă în porțiță?
Ce stai tristă, supărată,
Ne albită, nespălată?
Lasă-mă, nu-mă 'ntreba
Că-i neagră inima mea,
Că măicuța m'o sfădit
Că vecinu m'o parăt,
M'o parit de multe ori
Că mă iubesc cu ficiori.
Frunză verde de pe coastă
Cum nu-i mintea fetei proastă,
Că vine unul și o cere
Și că măne o vezi muere.

Vrani, în Februarie 1904.

Ioșif Ieremia.

Stări grele în Austria.

În Reichsrath guralivii de Germani sëlbatice, oamenii prusacilor, mânâncă trântea ear Wolff cel cu zahărul, voind să se pâlmească cu Cehii, aceștia l-au trântit sub bănci și l-au lovit cu piciorul. Dar aceasta e numai cestiune personală. E lucru mai de însemnătate, că Cehii obstruează. Pe Nemți îi chinuiesc prin 18 votări nominale, într-o ședință, dela 11 înainte de amiază și până la 7 seara casa deputaților austriacă nici nu a putut să treacă la ordinea zilei. În anul trecut cel puțin au votat recruții fără nici o piedică. Au fost cu luare aminte față de Curte. Dar în anul acesta tocmai legea de recruți n'o dau lui Koerber, și cer, ca prim-ministrul să-și dea demisia. Nimic nu-i votează, căci nu le-a dat universitatea boemă în Brünn și limba oficioasă cehă în Boemia. Așa-dar *ces iune de naționalitate și limbă conturbă și în Austria pacea și atacul se face în contra celei mai simțitoare părți, la armată.* Li ajută pe Cehi și Slavii de Sud cu Italianii. Aceste trei partide țin împreună și obstruează. Polonii nu țin cu ei, dar nici cu Nemții; au luat o atitudine independentă și se uită în pasivitate la lupta dintre Nemți și Slavi. Dar cei mai puternici aliați ai Cehilor sunt „allduitsch“-ii, dușmanii lor, fiind-că produc zi de zi scandal și cauzează prin politica lor perfidă mari greutăți guvernului german Koerber.

Ce se întâmplă în Reichsrath, află răsunet pe stradă. Tocmai așa se bat studenții universitari nemți și slavi în Grabenul dela Praga și Ringul din Viena. Prelegerile au încetat, dar demonstrațiile urmează. Poporul agitat în amândouă capitalele ia parte mare la demonstrații și puterea armată trebuie să restabilească ordinea. Totul la olaltă nu prea sunt lucruri mari aceste demonstrații, nu sunt expresiunile neobice-nuite al urei de rasă, dar ca fenomenele stărei bolnăvicioase ale Austriei, merită atenție.

POVESTEA LUI

ȘTEFAN CEL MARE ȘI SFÎNT.

Ascultați noroade, iubitoare de viteji și de fapte vitejești, iubitoare de țara voastră — scumpă moșie, ce vi s'a păstrat cu prețul vieții strămoșilor voștri, — ascultați, zic, o poveste, al cărei fir l'am tors din caerul veacurilor trecute. Ascultați, cu drag și cu luare aminte, povestea, căci nu de zmei-paralei și nici de căte în soare am să vă povestesc, ci de un „viteaz“ atât de minunat în gând și în fapte, în cât bătrâni din bătrâni ziceau, că :

„Seamăn pe lume nu are
„De cât numai mândul soare.

Și viteazul acesta, prin minunția faptelor, lui a sfîntit vremile în care a trăit; iar noi multe învățăminte vom putea trage din înțelepciunea acelor vremi și sufletul nostru de mult dor de vitejie, de multă dragoste pentru moșia noastră, se umple, la azul acelor minunții și fapte, care aveau pe pământul nostru s'au petrecut.

Dar, despre ce vreme anume voi povesti eu și despre ce anume viteaz, că doar cartea trecutului nostru, de viteji și de viteji, îi plină și nu-i codru în țara noastră, nu-i apă, nu-i munte, care să nu fi fost marior al vitejiilor trecute; arătați-mi mie un petec de pământ, care să nu fi fost amestecat cu sânge de al vitejiilor străbuni, arătați-mi apă care să nu se fi roșit de același sânge, ce lesne se vărsa când era vorba de apărarea moșiei, greu mi-a fi mie întru alegere, că la o adică ar trebui despre toate să vă

Cât costă războiul?

După-cum vremurile trec, războaiele sunt împreunate cu cheltueli tot mai mari. Îndeosebi cele pe mare, unde o singură bombă poate pricinui moartea a sută de oameni și scufundarea vaporului care costă zeci de milioane.

Se știe, de pildă, că Japonezii cu pri-lejul întâiului asalt (dela 9 Februarie) dat asupra Port-Arthurului, pe mare, au scufundat vapoare ruse în preț de 75 milioane coroane. Ear d'atunci până azi li-a făcut pagube cel puțin de două-ori atâta, nemaî vorbind de cheltuelile uriașe, milioane pe săptămână, ce au Rușii cu aducerea trupelor în Mandjuria, cale, cu trenul, d'o lună...

Se înțelege că au cheltuieli mari și Japonezii. Ca să ne putem face o slabă icoană despre asta, e destul să știm, spre pildă următoarele: un tun de 66.000 kilograme (fabricație franceză) i-a costat pe Japonezi 400.000 coroane; cuirasa însă, care apără tunul împotriva gloanțelor dușmane, precum și alte lucruri trebuincioase mai costă 800.000 coroane. Va să zică un tun cu toate ale sale costă 1 milion 200.000 coroane. Un asemenea tun asvirie o ghiulea de 450 kilograme până la 18 kilometri depărtare, trebuindu-i 140 kilograme praf de pușcă și peste tot, costând o încărcătură 4.400 coroane.

Să ne închipuim acum că pe un vapor de războiu sunt și câte 20 asemenea tunuri și fie-care tun trage până la 200 ghiulele (mai mult nu birue, ci după atâta este scos din folosință) și putem vedea cât costă o bătălie pe mare în care iau parte zeci de asemenea vapoare.

Cât costă mai ales când 5-6 vapoare de astea se scufundă ori rămân așa de ciuruite în cât abea scapă cu fuga în câte un sin de mare unde trebuie luni de zile până să fie reparate.

De pe valea Murășului.

Tinerimea română (țeranii) din frunțașă comună Birchis a arangiat în seara de zăpostire, — sub conducerea învățătorului Bugarin, — o petrecere populară împreună cu reprezentațiune teatrală.

Două lucruri a urmărit Dl Bugarin prin arangierea acelei petreceri, ș'anume:

Prin piesa teatrală „O Sâmbătă norocoasă“, — carea deși lungă (4 acte) a fost destul de bine interpretată din partea diletanților țeranii, — a combătut *patima beției*, care durere e cam înrădăcinată în poporul nostru; și al 2-lea ca din venitul curat să înființeze o bibliotecă *tot* pentru popor; va să zică a fost arangiată *mumai în interesul și favorul poporului*.

A făcut aceasta Dl Bugarin în buna speranță, că punându-și de înțelegere aceste două lucruri, va fi sprijinit de toată inteligența românească și cu deosebire *de conducătorii naturali ai poporului românesc: de preoți și învățători*.

Durere însă, că atât preoții, cât și învățătorii, au arătat *cel mai mare neinteres*; pentru-că deși Valea Murășului dispune de un număr frumos de preoți și învățători, totuși la petrecerea din chestiune n'au luat parte de cât numai 3 — și trei — preoți și din aceștia *unul* din comitatul Arad, ear dintre învățători 1 — și unul —. Ba, cea mai mult și mai regretabil, că nici chiar al II-lea preot, precum nici al II-lea învățător, deși ambii sunt români, ambii gr. or. și ambii — vezi — conducători ai poporului din Birchis, va să zică ambii din comuna unde s'a ținut și în favorul a cărui popor s'a arangiat petrecerea — n'au participat!

Domnilor preoți și învățători, nu incunjuțați astfel de ocaziuni, săriți într'ajutor acolo, unde e lipsă de ajutorul D-Voastră! Și cu deosebire atunci, când unul din sinul D-Voastră voeste ca poporul încredințat conducerii lui să-l întărească în celea morale; pentru-că dacă noi nu ne vom ajuta, unii pe alții, dela cine să așteptăm ajutorul?!

De altmintrelea petrecerea a reușit, atât moral, cât și materialmente; aceasta o poate mulțumi Dl Bugarin inteligenței străine de neamul nostru.

Flori.

povestese; dar ia ridicăți ochii către cer, pe o noapte senină și priviți puzderia de stele, ce lucesc ca niște ochi de aur pe albastrimea sinelie a cerului.

Vedeți-le, sunt multe și nenumărate ca nisipul mării. Dar nu-s toate la fel: care mai măruntă, care mai răsărită și vederea noastră peste toate trece și se oprește la cele ce mai deslușit s'arată ochiului.

la așa și eu, îmi pun palma streășina ochilor și privesc în depărtarea vremurilor trecute și atunci, dintre toți acei mari viteji, văd domnind, preste largă țară a Moldovei, ce se întinde până peste Prut și Molna, un Domn, de a cărei înțelepciune, vitejie, dreptate și curioșie se minunează neamurile; ved un făt-frumos, asemenea sfîntului Gheorge, care pe un cal alb ca laptele, cu buzduganul în mână, culcă dușmanii la pământ, apărând moșia și drepturile ei: ved un viteaz fără seamăn pe lume, de a cărui voinicie, înțelepciune și pricepere în război se înfioră păgânii, de-al cărui paloș se îngrozesc dușmanii.

Dar cine-i acest voinic; coroana vitejilor, a cărui înțelepciune cu a lui Solomon o putem asemăna? Cine-i acest luptător de-a cărui vitejie s'a dus vestea în cele patru părți a lumii: cine-i acel stăpînitor de noroade a cărui curioșie cu a sfîntilor o putem asemăna?

Cine-i acest judecător care dreptate vrea să facă pretutindeni, cine-i acest iubitor de oameni, care viața lui nu și-o prețuește ci lesne o pune pavăză întru apărarea patriei?

E Alexandru Machedon acesta, ori Cesar, ori Cyrus, ori e Traian, de-a cărui fier dușmanii

nici în pământ, nici în apă, de s'ar fi ascuns, nu puteau scăpa?

Nu, acesta nu-i nici Cesar, nici Cyrus nici Alexandru Machedon, care alte țărîmuri au stăpînit și nici Traian, care în aceste mîndre locuri ne-a adus, ci este acel mare Voevod, care din adîncul trecutului strălucește ca un nesfîrșit popot de lumină, e Ștefan cel mare și sfînt, voevodul Moldovei, care acum 400 de ani s'a sfîșit, din viața pămîntească, după o lungă domnie plină de cele mai vitejești și minunate fapte, de care s'ar fi mîndrit craii cei mai înțelepți și mai viteji ai pămîntului.

Și zice că: din viteaz, viteaz răsare, și Ștefan cel mare era feciorul lui Bogdan al II, care foarte neliniștită domnie a avut, amar fu cercetat cu războaie, ba de Leși, ba de Tătari, ba de Turci, ba de alte neamuri.

Dar vezi că Dumnezeu așa a vrut pe semne de o parte să-i dea lui Bogdan-Vodă amărăciuni, iar pe de alta să-l bucure și pe dînsul și pe Doamna lui, căci le dădu un fecior, care-le de mic copil se arăta la înțelepciune și pricepere lumii prea minunat, așa că Domnul când îl vedea uita de toate grijile și necazurile domniei.

De-atunci atâta amar de vreme, și până azi, s'a păstrat din moși și strămoși, cuvînt despre acest fecior de domn frumos ca soarele, voinic ca păunașul codrilor, drept și înțelegător ca un sfînt, care de mic făcea judecări între oameni, iar oamenii alergau la dînsul ca la mare lucru. Și el nu se ținea de fel mîndru de cei săraci, ba încă le asculta cu luare aminte păsurile și de nevoile și dururile țării avea știință; iar jocurile lui nu erau ca ale altor copii de seama lui, ci dacă se în-

NOUȚĂȚI.

ARABU, 18 Martie 1904.

— **Asentările.** La desbaterea §-lui 2 a proiectului contingentului de recruți în ședința din 11 l. c., s'a primit amandamentul ministrului apărării țării, în virtutea căruia asentările se vor face în zilele dela 21 Martie până la 30 Aprilie n. a. e. înrolarea noilor recruți în 9 Maiu n., ear timpul serviciului se va socoti dela 31 Decembrie 1903. Au această ocaziune ministrul Nyiri a exprimat speranța, că noii recruți nu vor servi 3 deplin, ci cu șase sau șapte luni mai puțin.

— **Intâlnirea împăratului Wilhelm cu regele Alfonso.** Împăratul Wilhelm cu ocazia călătoriilor sale pe mare se va întâlni în Vigo cu Alfonso, regele Spaniei. Regele Spaniei va fi însoțit în călătoria sa spre Vigo de generalul Polavjeja, comandantul școlii militare, și de generalii Basile și Dharcouron și de patru adjutanți. Conștientul orașenesc face mari pregătiri pentru primire și va ilumina tot fermul mării. Presa spaniolă scrie cu multă simpatie despre împăratul Germaniei. În camera spaniolă în ședința de Sâmbătă — cum se telegrafiază din Madrid — deputatul Vega a făcut interpelație în cauza călătoriei împăratului Germaniei. Împăratul va atinge acele trei puncte ale peninsulei pe cari străinătatea mai mult le-ar dori. Ministrul president a răspuns, că poate indica camera ținta călătoriei vapoare-streine. De alt-cum întâlnirea împăratului Germaniei cu regele Spaniei, n'are nici o importanță politică.

— **Un succes al României în Balcani.** Ziarele „L'Indépendance Belge“, vorbind de noul consiliu român înființat la Ianina scrie, că România își apără interesele în Turcia cu mai mult calm și prevedere, dar și cu mai multă siguranță, decât alte popoare din Balcani. România, continuă ziarul belgian, e de o cumițenie exemplară; ea se ferește de a exploata mișcările revoluționare în Bulgaria; ea nu se lasă a fi rătăcită de sar-tiri financiare excesive ca Grecia ei își urmează căi absolut normale și logice, opera în ținuturile din Macedonia, unde elementul român exercită vr'o influență.

Ziarul arată mai departe, că cei 180.000 de români din vilaetul Ianina întrețin cele mai bune raporturi cu cei 135.000 Albanezi de acolo și că propaganda română n'are la ce îngrijii au-toritățile otomane, căci ea nu constă de cât în înțințarea de școli.

Acum România va cere instituirea unui *Mepolit român la Ianina*, căci acesta este scopul

nea cu dinșii, apoi numai decât îi prefăcea în mire și le dădea puști de soc și sulite de trești și împărția în două tabere vrăjmașe, luându-se dreptă voinicască și el tot-deauna biruia, prefăcându-se după aceia că pedepsește amar pe dușmanii. Se zice că, la nașterea lui, ursitorii l'au vădit că mare și puternic va ajunge pe lumea asta, și el de ce vremea trecea, de ce prindea și multă înțelepciune, iar viața copilăriei mai mult prin pădurile și văile țării o petrecuse vâlcă și fiare sălbătice. Să spune că odată se găsea în pădure și nu știu cum se întâmplase că se afla asupra lui nici o altă armă decât o ghioagă de lemn. Și cum mergea puțul de viteaz prin pădure, doinind și pocniad din frunze, pe când răsună din răsunul său sburau la fapte mărețe ce, socotea să se îndeplinească odată, când îi va fi sorocit să se susie pe tronul amăritei lui țări, numai iacă la răsună spintie îl întâmpină o dihanie de urs, cât toate țările de mare. În loc să se sperie, puțul de viteaz, care n'avea nici șai-spre-zece ani, unde se afla înșfăcă ursul și hai la trintă cu dihania și o lăsa fioroasă.

Mormăia și mugea ursul, de se înfiora colțul și văile. Vezi că voinicul nostru îl stringea cu mîna și de-l plesniau ochii și unde voinicul se înfuria odată, brațele lui vinjoase, în gîtul dihaniei infuriate și cât ai bate din palme zăcea fiara fieroasă a lui, sbătindu-se de moarte, cu botul și leile desbîrinate până în ceafă. Iar așa își înșfăcă minunată dacă a săvîrșit, Ștefănică (așa se numeau desmerdindu-l copilăriei de vîrsta lui, care-l iubeau ca pe un frate și-l cinsteau ca pe un stăpîn) asvirli ghioaga la spinare și prinse a

esențial ce-l urmărește. Suntem convinși, incheie ziarul belgian, că România va isbuti și în această privință.

— **Proces.** Foaia slovacă „Pokrok“ din Szokolca a scris un articol împotriva faptului că în școlile de stat d'acolo copiilor slovaci li se propune religia în limba maghiară ear nu în cea slovacă, după-cum s'ar cuveni.

În articol procurorul de stat a găsit agitație împotriva nației ungurești și a pornit astfel proces. Invinuit este doctorul d'acolo, Blató Pál, mare naționalist slovac.

— **Programul de acțiune al guvernului.** În ședința de Luni a dietei ungare, — după-ce au vorbit contra proiectului de îndemnită Csernoch, Holló și Bedőházy — a luat cuvântul ministrul președinte Tisza, prezentând programul de acțiune.

După votarea contingentului recruților, să se desbată budgetul pe 1903, convențiunea comercială cu Italia și provisoriu ungaro-croat. Ar urma apoi, ca ministrii să răspundă la interpelațiunile și petițiunile.

De sărbătorile Paștilor s'ar da o vacanță de două săptămâni, după care s'ar desbate proiectul pentru investițiuni, sistemizarea salariilor funcționarilor comitatensî, proiectul privitor la matricule, procedura penală civilă și, în fine, budgetul pe 1904.

— **Noul nunțiu papal la Viena.** Monsignore Pignatelli și Belmonte Granito, cum se vestește din Roma, va sosi la 20 Martie nou la Viena pentru a-și ocupa noul său oficiu.

— **Cere despăgubiri.** În seara de 14 Martie se știe, „patrioții“ din Arad au spart ferestrele la toate casele cari nu erau iluminate în cinstea ajunului zilei mari. Între cei cari n'au iluminat, se înțelege că au fost și Unguri. Astfel între alții Dr. Avarffy Imre din strada Capelei (lângă secretarul V. Goldiş, la casa căruia d'asemeni au fost sparte ferestrele).

Dr doctor s'a gândit una și bună: a dat în judecată poliția care n'a grigit de rinduală, cerînd 25 fl. pentru fiecare ferestă.

Dar și poliția isteată: a zis că pentru serbarea acelei seri aranjarea și ordinea era lăsată în grija lui Kovács Vincze, profesor. El e de vină deci la toate.

merge înainte ca și cum nimic nu i s'ar fi întemplat.

Și nu numai voinic era acest fecior al lui Bogdan-Vodă ci încă era frumos de înmărmurea lumea privind în ochii lui albaștri ca floarea de cicoare la pletele lui cirlițate și aurii ca mătasea popușoilor ce dau în copt, la mustața lui abea mijînd pe niște buze rumene că cireașa, la întreața lui făptură ce părea a fi a unui făt-frumos din povești. Și de-a crescut și s'a făcut bărbat, pe lângă vitejia și mîndrețea fapturii lui i s'a mai adăogat și acea sfință cucernicie, care l-a făcut să vadă în totul și în toate puterea lui Dumnezeu, căci el răsboi nu începea și nici un lucru, până să nu ridice rugămînți către cel de sus, făgăduind să zidească monastire, îndată ce va izbuti, și de aceia cu bine sîrșia el cu toate pentru că le începea cu ajutorul lui Dumnezeu.

Iar dacă trecea vremea, el tot mai voinic și mai mîndru se făcea, și măcar că rămăsese mic de stat, dar așa inimă vitează ce avea și atîta putere în brațele lui de fier, că se încumeta cu 30 oameni să se lupte odată și tot el învingător se alegea, așa că acum, lesne se înțelege, cum acest puț de viteaz, ajungînd stăpînitor peste țara Moldovei, a făcut atîtea fapte minunate, a biruit atîția dușmani, a zidit atîtea sfințe monastiri, a dăruit tuturor liniște, avuție, și dreptate, căci de la inimă mari și viteze și cugete mărețe și fapte minunate pornesc. De aceia măcar că s'a stins lumina vieții, ea s'a aprins din nou în sufletele noastre, cu mai multă tărie, unde va trăi în veci de veci, atîta cât suflare românească s'a mai afla prin ținuturile aceste.

Dr Avarffy a dat acum în judecată pe Kovács Vincze.

Val de capu dlui profesor dacă il vor da în judecată toți păgubași...

Asta ar fi singurul mijloc să nu mai fie vecnicul aranjator al tuturor serbărilor patriotice...

— **Regele Oscar în Pola.** Din Pola se anunță, că conform știrilor aci răspândite, regele din Svedia, Oscar va visita portul militar dela Pola. În legătura asta ar sta impregiurarea, că admiralul și comandantul fortului baronul *Minutilo* a fost chemat la Viena, pentru a confera cu el regele asupra recepțiunei regelui Oscar.

— **Patriotism cu spargere.** Ziarele din Budapesta sunt pline cu amănunte despre tulburările petrecute în Budapesta în ziua de 15 Martie, când Ungurii au prăznuit aducerea aminte a proclamării libertății (la 1848)... S'a întemplat anume, că după-ce în fața statuei lui Petőfy s'a făcut paradă mare, o parte din mulțime, mergînd pe cele mai frumoase uliți, a spart nu numai ferestre și vitrine la prăvălii, dar chiar au jefuit prăvălii. Au suferit pagubele îndeosebi căți-va bancheri, din vitrinele căroro vagabonzii au dus farfurii cu bani, strigînd în gură mare: „Aștia ne trebuie nouă, nu libertate“.

Foile se plîng de rușinea că în Budapesta nu se poate aranja nici o serbare pe urma căreia să nu se întemple scandale și tulburări.

— **Demonstrație contra lui Kubelik.** Se scrie din Linz, că marele concert plănuit de Kubelik s'a sîrșit cu scandal enorm. Deja cu mult timp înaintea începerii concertului o mulțime de mai multe mii de oameni între cari foarte mulți studenți universitari a ocupat piața dinaintea casei comercianților, într'acare sale festive ar fi trebuit să se țină concert, și huiduiau cu strigăte viforoase de: „Pfui!“ Mulțimea a atacat trăsura, în care a sosit contele *Wichenburg*, vice-președintele guvernatorului, și poliția numai cu greu a putut apăra pe conte față de mulțime. Când în sală a început concertul, demonstrații au început să facă o așa mare gălăgie, încât înăuntru nu s'auzea nimic. Mulțimea a luat atitudine dușmănoasă și contra mai multor ofițeri; apoi au făcut un atac contra poliștilor, cari neputînd rezista mulțimei au fost nevoiți să cedeze piața lor. La aceasta demonstrații au pătruns în sala de concert; Kubelik la început s'a prefăcut, că nici nu observă demonstrația și și-a continuat concertul, demonstrații însă au aruncat cu pietrii și au spart toate ferestrele și oglinzele și pe lângă aceasta au produs o așa lărmă, încât nu se mai auzia de loc tonul violei. În gălăgia cea mare d'odată a pășit înaintea aranjatorului concertului și a declarat, că din cauza demonstrației

Dar ori cât ași sili mai iute să ujong la povestea vitejiilor și faptelor lui, care seamăn pe lume nu au, tot caută să adaog că el n'ar fi isprăvit în de bine toate mărețele lui fapte și măcar că era prea meșter în răsboaic, tot n'ar fi biruit pretutindenii, dacă n'ar fi avut așa nestrămutată credință în puterea celui de sus, că el de și o dihana nu cunoștea, căci ca gîndul pretutindenei era și la vieța lui nu cruța, iar moartea o înfrunta cu bărbăție, numai să fi știut că e pentru binele țării, tot pe Dumnezeu nu-l uita. La dinșul se închina când pleca să sfărîme dușmanul și după biruință, nu pe sine se credea vrednic de laudă, ci pe Dumnezeu, căci știea că acolo e putere și voință, și pentru asta după fiecare luptă, în semn de mulțumire și laudă lui Dumnezeu, ridică îndată monastire, așa că în lungul șir al fericitei lui domnii a ridicat 44 de biserică și pe toate le-a împodobit și le-a înzestrat. Tot din bătrîni se zice că acest viteaz voevod ar fi fost iute de fire și lesne vărsător de sânge. Apoi aci să băgăm de seamă că un suflet mare, viteaz și drept ca al lui, uriciunea sufletelor altora nu o putea suferi, mai ales când socotea el că fățaria, lăcomia, vicleșugu și strîmbătatea acelor păcătoși, asupra țării se resfrîngea și de aceia nu se știa să verse sânge, când știa că singele acela va ridica o rană a țării.

De îndată ce se potolea hordiile dușmane și pacea se împrăștia iar pretutindenii, numai ce se întorcea Vodă să se odihnească la curțile lui din Cotnari, ori la cele din Ștefănești, ori în casele de pe dealul Rediului, din ținutul Vasluiului, ori la cele din Huși, pe care mult le iubea, căci în apropiere era dealul „Cotoiului“ mult mai

Kubelik nu mai poate concerta și astfel concertul s'a sfârșit. După această declarație Kubelik a voit să părăsească sala, dar mulțimea l-a stat în cale apostrofând-l cu epresioni insultătoare. Primarul Eder la aceasta a intervenit rugând pe demonstranți, să plece în pace d'acolo. Kubelik s'a îndepărtat pe o ușă laterală și astfel a ajuns la locuință. Demonstrații au mers după el și au aranjat înaintea hotelului, unde era locuința lui Kubelik, un scandal mare, insultând într'una pe artist.

— **O împărăteasă muncind.** De când a început războiul cu Japonezii, și mai ales de când Rușilor le merge rău, și le merge rău din ziua întâi, împărăteasa Rusiei a schimbat strălucitul palat de iarnă dela Petersburg în adevărat atelier, unde lucrează ziua întreagă. S'anume pregătește scame și fășii de pânză pentru soldații răniți în război, împachetează doctorii, bețuri și de ale mâncării pe seama soldaților plecați contra Japonezilor. În sala mare de bal și alte recepțiuni din palatul de iarnă sunt așezate mulțime de mese la cari, sub grija împărătesei, stau doamne și domnișoare din înalta societate rusească, lucrând ziua întreagă. Tot astfel și în alte camere sunt așezate mese de lucru și ori-ce femeie rusă are dreptul să intre în palat și să se înștiințeze că vrea să lucreze. Împărăteasa le primește pe toate, ca pe niște surori și lucrează toate cu spor și drag ca și astfel să ușureze soarta celor duși în război din cari mulți nu se vor mai întoarce de loc, iar alții se vor întoarce ologiți.

— **Doamna Loubet la papa.** *Voce della Verità*, care este organul Vaticanului, comunică știrea după *Gil Blas*, că doamna Loubet va cerceta pe sântul părinte cu ocaziunea vizitei la regele Italiei. Ziarele oficiale ale guvernului însă nu fac nici o amintire de această pretinsă vizită a soției președintelui francez.

— **Destul cu Jidovii!** Asta o zicem nu noi, ci agrarii dela «Hazánk». În numărul dela 17 c. numitul ziar după-ace arată anume cât pământ maghiar a ajuns în proprietate *ovreiască*, sfârșește:

«Cine vrea să imbie Jidovimeii dela noi toate bunătățile, dimpreună cu datoriile ce pot avea proprietarii, acela cu toată îngri-

inalt cum este astăzi și el de acolo privea în depărtări nesfârșite, ca să vadă de năvălesc ori nu dușmanii.

Și nu erau curțile lui Vodă numai așa pospăială; ci cum era neîntrecut la toate, așa, să zice, că era neîntrecut și într'acestea, căci așa gospodarii bogate, mândre și temeinice nu s'au mai pomenit; iar podgoriile lui din Cotnari și Ștefănești, prisăcile, livezile cu pometuri, vitele lui, erau vestite până prin Grechia și Vodă strănic mai dorea și dădea indemn și gospodarilor într'acestea, căci visul lui Vodă altu nu era de cât să scape țara de dușmani, s'o întindă până la vechile ei hotare, însemnate de Traian, și apoi, aceste neatinse pământuri, să le lase după moartea lui, în stăpânirea unui popor viteaz, cuvios, cinstit și avut.

Oare cine ar spune că acest viteaz nu și-a iubit țara, când vedem că el din pruncie a codat-o și i-a plăcu să o cunoască de a fir a păr; iar dacă ajunse domn, el pretutindenți curți și gospodării întemeie, ca tutora spre pildă să le fie, cum și-a iubit el moșia?

Și pentru-că ori cât ve voi povesti eu, tot mai bine îl vor putea slăvi și prea mari faptele și vitejiile lui însăși, drept ceea să prind a înșira, pe firul povestii mele, toate acele mărețe fapte, după ce mai întâi om vedea cum s'a ales el domn și cum se afla țara și poporul nostru pe acea vreme.

(Albina).

Laurenția Gribincia.

jorarea și cu toată puterea trebuie să protesteze împotriva năvălirii Jidovilor în țara noastră».

— **Adunarea generală a Reuniunii de lectură a industriașilor români din Reșița.** După-ace a trecut adunarea generală și au predat biroul în ordinea cea mai bună socotile de pe anul 1903, a urmat constituirea. S'au ales dl Antoniu Arjoca de președinte, Ioan Cozan al 2-lea președinte, de notari Iosif Velcean învățător confes. și Ion Andreșoi, de cassar George Pocrean, de archivar, Ion Jian și Chirali, în comitet: Herban Ignași, Vasile Cojocar, Petru Stoicovici, Nicolae Savescu, Ioan Lupu, Nicolae Marasescu. Suplenți: Vasile Birnau, Ilie Moise, Samen Cioran. Revizori de socoată: Semen Birnau, Strain Adam, Mihaș Moise. De autenticarea protocolului adunării generale, Crasovan Georg, Iosif Barbu.

— **Sinod parochial în Oravița-mont.** La 29 Februarie (13 Martie) c. s'a ținut în Oravița mont, sinodul parochial, în care comitetul parochial și-a făcut seama despre activitatea sa laudabilă.

Deamă de remarcat este propaganda morală, ce s'a făcut în acest sinod pentru dezvoltarea școlii confesionale, care în al doilea an, de când este înființată, în urma statificării școlilor primare rom. din localitate, spre înveselirea Românilor de bine, a făcut progrese frumoase.

— **Un Român slab.** Ni-se scrie: Ioan Hanea, cassar din nefericire, al școlii noastre rom. gr.-cat. din Șeica-Mare, e nevrednic și de a se mai numi Român. Bucurându-se de oarecare trecere în comuna noastră, bieții oameni încântați de el că: n'au la ce să mai plătească cuvenita taxă pentru salariul învățătorului nostru românesc, căci nimenea după lege nu are deplină putere de a-și sili la această plată, de cât numai dacă ei (poporul Român) se vor învoi de bună voie la aceasta, astfel nimenea nimic nu le poate face. Și apoi adăugând: eată ce școală măreată, și frumoasă ne-a făcut statul maghiar în comună, dați copii acolo, căci acolo nu vi-se cere nici o plată, și apoi acolo vor învăța mai bine, de unde pot eși mult mai fericiți ca din școlile române, căci astăzi, și ori cât va fi țara asta, ungurii vor fi mai mari, și numai știind bine uigurește, vom putea și noi ajuge ceva, altfel nimic va fi de noi. Și spre a întări aceste spuse de mine, vă dau mai înjos însuși cuvintele cu cari s'a exprimat acest Hanea Janos, chiar în fața învățătorului nostru I. Vintilă, cuvinte despre cari ni-s'a plâns acest brav învățător în fața mea, cât și a învățătorului D. Vișa, și a fruntașilor Ilie Anghiuță, Ilie Blotor și alții, cum că la o observațiune a D-sale către renegatul de Hanea, acesta din urmă i-a răspuns: cui nu-i place, n'are de cât să se ducă la școala noastră din comună a Statului, căci apoi acolo de sigur că va fi și mai bine.

Insumi eu On. Redacțiune, la observațiunea ce i-am făcut, că D-sa prea își bate joc de școala noastră, nevoind a cumpăra nici o botă (doniță) și un pahar în școală cu cari copiii să poată bea apă, d-sa mi-a răspuns cu prostestile cuvinte: cum-că și el încă a învățat la școlă și chiar și prin școli mari, dar nu a văzut nici odată să bea copiii apă la școală!!... Astfel că acest dușman al însăși națiunii lui a adus să se vadă cum bieții noștri copii sunt siliți a se băga mai întâi cu picioarele printr'un noroi mare, până ce ajung la o fântână care se află în apropierea școlii, și de unde apoi sunt siliți a bea dintr'un loc cu vitele. *Din această cauză mulți copii s'au îmbolnăvit. Aceasta se petrece în tot timpul anului, și se petrece și acum.*

Acest Hanea a adus lucrurile până într'atâtă încât, cu cuvintele lui înșelătoare, a făcut pe poporeni noștri, după-cum v'am descris mai sus, că până în timpul de față să nu se plătească nimic din cuvenita taxă pentru învățător pe anul curent, începând dela Oct. anul trecut. *Făcând astfel tot ceea-ce poate că numai doar, doar, lucrurile vor deveni până într'atât în cât școala noastră română va trebui închisă.* Însă bravul învățător I. Vintilă zice și acum, că e gata să sufere, și să îndure ori și ce, când e vorba pentru națiune, și că totuși nu se va lăsa să fie după gustul renegatului, Hanya Janos, care vrea să ne vînză școala Maghiarilor, făcându-le astfel pe placul lor, și cari apoi în schimb după proasta lui nădejde, la viitoarele

alegeri comunale, vezi Doamne! Il vor avea în ochi candidându-4 de jude comunal. Dar se înșală amar. *Șeica-Mare*, Februarie 1904. Cu toată stima: *Zacharia Dobrotă*.

— **Ticăloșie grecească.** „Românul dela Pind“ primește următoarea știre dela corespondentul său special din Bitolia (Macedonia):

Astăzi s'a petrecut un fapt, care a revoltat și cele mai liniștite conștiințe. Diaconul Metropolitanului, însoțit de cavasul acestuia, s'au dus la locuința părintelui care lipsea de acasă. După-ace au intrat în casă, sub pretext că vreau să-l comunice o nouă citație a Patriarhului, ei au tăbărit asupra preotului nostru, voind să-l aresteze și să-l ducă la Metropolie.

Părintele Teodor, însă, a isbutit să se smulgă din brațele lor și să alerge la poliție. Imediat poliștii și un detașament de soldați au încunjurat casa, voind să prindă pe agresori. Dar aceștia o șterseră înainte. Urmarea imediat a acestui lucru a fost, că preoteasa, care e în poziție interesantă, din cauză că s'a speriat, acum e greu bolnavă și nici nu se știe, dacă scapă cu zile.

Acest atac infan a indignat lumea întreagă, care nu poate să-l înfereze în de-ajuns.

— **Epistola papei către monarhul nostru.** În cercurile aproape de nunțiată din Viena se vorbește, că epistola dată regelui de către actualul conducător al nunțiatărei *Nicotera*, este răspuns la epistola regelui nostru către papa. Între rege și sântul părinte există o corespondință foarte complesantă, începută de papa Piu în Septembrie anul trecut. În prima sa epistola pontificele se recomandă așa zicând regelui și îl roagă a purta grija de interesele bisericeii din Austria.

— **Fochistul celui dintâi locomotiv.** Zilele trecute a murit în Londra *T. Marshall*, fochistul primului locomotiv, construit de *Stephenson*. *Marshall* a supraviețuit pe inventator cu 55 ani, care a murit la 12 August 1848. Primul locomotiv l'a mânănt însuși *Stephenson*, și anume între stațiunea *Stockton* și *Derlington* la 27 Septembrie 1825. Acest locomotiv prima dată n'a făcut de cât 16 mile pe oră, dar *Stephenson* l'a perfecționat într'atât, că deja în anul acela a putut face cale de 30 mile pe oră.

— **Contesa Montignoso.** Fosta moștenitoare de tron, *Luisa*, sau cu numele ei de acum contesa Montignoso, se va muta cu fetița ei la 1 Mai de pe *insula Wight* la *Lindau*, lângă lacul *Boden*, unde va avea locuința în castelul marelui duce de Toscana. Probabil aci se va întâlni cu copiii ei, pe cari îi iubește atât de mult. Regele *George*, mișcat de rugămintele contesei (fosta sa noră) nu se mai împotrivesc acestei întâlniri dintre mamă și copii. Mutarea contesei la *Lindau* de alt cum se face cu știrea și învoirea regelui și a moștenitorului de tron.

— **«Oraviciiana», falnicul institut de bani din Oravița, și-a ținut sub presiunea domnului Ilie Trăilă Joi, la 10 Martie c. a 11-a adunare generală, la care au participat 83 acționari, reprezentând 1093 voturi.**

Progresul acestui institut solid îl comentează îndeajuns bilanțul: Capital de acți: cor. 550.000, depuneri: cor 1.533.136'84, fond de rezervă: cor. 213.388, întreg reventimentul de cassă: 11.031.550'98. Profitul net: Cor. 65.794'89.

Aceste cifre servesc de cel mai veritabil atestat pentru cărmăciul și toți Români din jurul Oravicianei. Vivat!

— **Moartea ziaristului.** Ca soldatul pe câmpul de luptă așa poate cădea și ziaristul în împlinirea chemării sale. O astfel de moarte glorioasă l-a ajuns precum se telegrafează din Paris pe Dr. *Genthe* raportorul ziarului „Köln. Zeitung“ pe care ziarul său l-a trimis în Maroc cu misiunea să informeze foaia despre răcoala berberilor. Dr. *Genthe* și-a împlinit chemarea într'un chip extrem de temerar dar a pățit-o, căci împotriva sfaturilor guvernului marocan cercetând pe berberi, cu ocaziunea unei excursiuni a fost asasinat ziarul din Köbu a îndurat prin moartea lui *Genthe* o pierdere simțită, pentru dînsul a fost un escelent reporter de război, în care calitate a luat parte și în expediția în contra Chinei.

— **Necrolog.** Cu inima zdrobită de jale vestim tuturor rudeniilor și prietenilor, că mult iubita noastră fiică, soră și nepoată *Victoria Goga*, după îndelungate și grele suferințe s'a mutat la cele vecinice, în al 20-lea an al etății.

Rămășițele pământești ale scumpei noastre repausate se vor așeza spre vecinica odihnă Vineri în 5/18 Martie a. e., la 2 ore d. a. în cimiterul bisericii gr.-or. din Rășinar.

Dumnezeu să odihnească cu drepții sufletul ei nevinovat! Rășinar, la 3 16 Martie 1904. Iosif Goga, Aurelia Goga, ca părinți; Octavian, Claudia, Eugen, ca frați; Natanail Goga, Văduva Maria Bratu, ca bunici.

— **Coruri bărbătești, cvarteturi de Trifon Lugojanu:**

1. *Calea mândrei și Dorul*, 1 — cor.
  2. *Învierea* (poesia de Eminescu) — 2 cor.
- De vânzare la librăria Petru Simtion în Arad și la autor (profesor seminarial).

— **Se caută pentru una dintre cele mai mari și renumite bănci de asigurare domni inteligenți, cari până acum nu s'au ocupat cu asigurări, — în loc și în provincie, cu plată fixă și mare venit lateral. Ofertele sunt a se trimite sub »Fixum« la administrația foii »Tribuna.«**

— **Sămânțe bune.** Cine își iubeste grădina și vrea să se bucure de cele mai frumoase flori și legume, să-și cumpere semințe de la furnisorul curței regale *Edmund Mauthner* în Budapesta. Str. Rottenbiler Nr. 33, care trimite gratuit la dorința oricui catalogul ilustrat pe 226 de pagini, și care indică prețurile. Acesta conține pe lângă semințele cele mai excelente, o mulțime de flori și legume interesante și surprinzătoare. Cu stil perfect maghiar și român se primește numai decât în cancelaria avocatului

— **Durere de stomac. Sgârciuri de stomac, catar greu de stomac, la boale de stomac învechite și împotriva lipsei de ape, fit miioc sigur. Purgativ sigur, inerta cronică a intestinului gros, la lipsa de scaun purgativ fără dureri,** este thea întăritoare de stomac „*Centauria*“ a farmacistului *Kossuth*.

Cutia de probă 1 cor. 20 fil.
Cutia mare . . . 2 cor. — —

In contra tusei, catarului (troahnă) răgușelei, flegmei și iritațiunigătului este de un efect eminent, pastilele de pept »*Senega*«. Prețul 1 cor. Se pot căpeta în farmacia la »*Maria Fecioară*« a farmacistului *Kossuth Pál*, Arad, piața Boros-Béni Nr. 15.

Scrisoare din America.

— Dela un cititor al nostru. —
(Urmare și fine).

Imi însemn că vas mare ca acela (avea 9—10 pânze) s'ar fi putut distinge bine chiar și la 400 paș dar undele spumoase ale mării formau munți așa de înalți că nu o puteai vedea mai mult de cât pentru un moment ear în celalalt moment și-se părea că întreg vasul e în afunzișul mării. Am stat și am ținut în vedere primul vas ce l'am văzut pe marea întinsă, până nu le-am mai putut vedea

Vaporul nostru era „*Graf Waldersee*“ și e a 3-lea vapor din toată lumea privitor la capacitate și nu la mărime. Înălțimea e cam așa ca Catedrala din Arad cu coperiș cu tot; și cu toate că e așa de înalt, balaurul era așa de mare, în cât lovit în front de un val gigantic, se ridica sus de credea că ajunge până la nouri, și apoi cu o cădere repede ca fulgerul, cădea în adâncime, de puteai ajunge apa cu mâna în casurile aceste, de obicei, pasagerii stau prin unghiurile cabinelor povestind despre pericolele ce le-a citit sau auzit din veste; câțiva ne-am luat un loc de scut pe bord și deacolo priveam la dealurile verzi de apă ce acum se ridicau cât cele de prin Siria, Măde-

rat, Pauliș, Gyorok, și adese-orî chiar și mai sus. Vasul nostru se legăna tocmai ca o frunză mititică pe valurile mării, și noi abia stăteam pe picioare chiar propindu-ne de ceva țepăn.

Vântul se întărea tot mai bine așa că în urmă, se aruncau valurile pe bordul vaporului așa de puternic, încât era destul de tare ca se trintească pe om. Amenințați de astea, am venit și noi jos, când coio ce să vedem aproape toți pasagerii erau lungiți de-a lungul podelelor unii cu gurile rîngite repetau oac-oac! și vomau tot ce aveau în stomac, ear eații ne-mai având ce vomă gemeau de te uimea ascultând la ei îți venea să crezi, că sunt pe patul de moarte.

Morbul de mare m'au ținut zecând în pat 2 zile iar a 3-a zi m'am făcut mai bine dar 3 zile și jumătate n'am mâncat nici n'am bătut nimic. Venise și timpul prînzului, trase clopotul, semn ca să alege ordinariii după mâncare dar nu prea avea nimeni pofta de ea. Intr'un tarziu niște Slovaci se gândiră că ar fi bine să pună ceva în stomacul lor gol, și se puseră roată, fieste care cu zupa pe genunchi și sorbeau cu poftă, unul dintre ei însă voind să arunce ceva pe fereastră, deschise geamul și și aruncă ceva, dar retrăgându-se dela fereastră, și punându-se ear roată, și-au uitat că a lăsat giamul dela fereastră neșurupuit, ci numai închis, se puse și el la mâncare, abia mâncară cât-va, și un val puternic s'au aruncat pe părțile vaporului, ear fereastră nefiind încuiată, s'au deschis, și au lăsat să între cam 150 litre de apă într'un singur moment și care au căzut tocmai între ei, udându-i până la piele, ca și spăriați de foc săriră în picioare lăsând farfuriile să cază în toate părțile spărgându-se în bucăți, ear ei nu știau ce s'a întâmplat cu ei și fugiau ca niște nebuni scuturînd apa de pe grumaz. Din întâmplare unul care a fost în apropiere și au văzut ce era, s'a aruncat la fereastră și cu o trântitură a închis-o iar alul a fugit după cheie, și au pus șurupurile pe ea. Asta scenă au fost singură, în felul ei, și foarte ciudată. După vre-o 4 zile vînturile au început a bate tot mai lin, până când s'au făcut liniște și timp foarte frumos ear eu earăș am eșit afară și toată ziua ceteam ear dimineața mă uitam la soare.

Intr'o bună ziulică ne pomenim cu vapoare mari și mai mici tăind valurile în două și făcându-și cale către diferite părți ale lumii ear nu mult după aceia apărură și farurile portului și apoi sute de vase mari și mici între care erau vapoare, bărci, vase pescărești, și luntrițe mici plutind încoace și în colo prin portul New-Yorkului. Era seara cam pela orele 5 când am debarcat, și vîzându-mă din nou pe uscat, deși m'era pământ cunoscut, simțiam o datorie a-l săruta, drept mulțumită că m'a primit, și nu mai sunt amenințat de potop. *Const*

Petrecheri.

Tinerimea adultă a comunei bisericesti gr. or. din Beliu și jur a arangiat o reprezentațiune teatrală „*Vecinătatea Periculoasă*“ comedie într'un act de Trocar, împreună cu joc, eară în pauză „*Călușerul și Bătuta*“ la 7 Februarie a. e. st. n. a cărui venit au fost destinat, pentru văpsirea turnului bisericii gr. or. din loc.

Domnii diletanți fără excepțiune și-au predat rolurile foarte bine și anume: Petecescu croitor, Ioan Gligor junior, Saftica epitropisita lui: D-șoa Sidonia Toldean, Zamfira modistă: D-șoara Cristina Papp, Golean tiner neguțător bogat: Nicolau Gligor, Ionița servitorul lui Ioan Cărăbușiu, cari și pe aceasta cale primească dela noi, atât sus numiții Domnii diletanți, cât și On. comitet arangiator mulțamiirile noastre, pentru-că nu au cruțat nici o osteneală. Dumnezeu le ajute, că și cu alta ocaziune, tot aceeaș dragoste și iubire, se manifesteaza față de cause noastre bisericesti.

Durere însă, că din cauza timpului nefavorabil, reușita petrecerei noastre în privința materială n'au fost pe deplin satisfăcătoare, și astfel nu se poate atribui nici o vină inteliginței noastre din jur, pentru neparticipare.

Mulțumită li-se exprimă însă acelor Domnii, cari au binevoit a contribui cu taxe de suprasolviri și anume:

Societatea de lectură a civilor din Beliu 10 cor., Dr. Andreiu Ilie avocat în Tinca 5 cor.,

Alexandru Hanák notar 4 cor. 40 fil., Herman Salamon neguțător 4 cor., D-na ved: Nemet Istváné 2 cor. Ilie Frențiu notar pens. 1 cor. 20 fil., Nicolau Hada 1 cor., Vasiliu Albiciu 80 fil., Onușiu Sirb 80 fil., Ioan Tolna. Paul Gavrillette, Ioan Giulani, Corneliu Musca, Georgiu Molnariu, Alesandru Popa, Ladislau Griffaton, și Andreiu Stăn câte 40 fil., Simion Albu 60 fil., Nicolau Lup, Kapdebo Imre și Georgiu Mocuța câte 20 fil. s'au incassat cu totul . . . 125 cor. 70 fil. spesat . . . . . 113 cor. 50 fil. au rămas . . . . . 11 cor. 20 fil.

Care sumă s'au și administrat subscrisului. pentru scopul destinat.

Onuș Sirb,
epitropul bisericii.

POȘTA REDACȚIUNEI.

Ab. 4133 Rudaria. Am citit ce ne scrii despre juratul Iacob Șuța. Ne pare rău că ați face astfel de supărări. Ar trebui să fie mai cu cinste pentru lucrurile altuia ear nu să facă batjocură.

D. Popescu, Bananiș. Il putem primi numai dacă ar avea întreținere de acasă.

Un alegător, T. Am primit cele ce ne scrii despre notarul Nestor Trandafir. Nu putem însă publica de oare-ce nu vrem să stăm de vorbă cu aceea fițuică netrebnică din Timișoara.

Vasile Filimonescu, C. S. Am făcut arătare la direcția poștală.

POȘTA ADMINISTRAȚIEI.

Ion Sandru, Mehadica. La noi nu se află. Pavel Braia, Vranycz. Ești în regulă pe 1904.

Iosif Popovici, Globucraiova. Am primit 4. — Cor. ca abonament pe 1904 dela D-V.

Economie.

Bursa de mărfuri și efecte Budapesta.

Mărfuri:

Cursul din 16 Martie 1904

	per 50 chile	
1904 grâu de Aprilie	— — — —	8.26—8.27
" sêcară	" — — — —	6.56—6.57
" ovês	" — — — —	5.52—5.53
" porumb de Maiu	" — — — —	5.72—5.73
" grâu nou de toamnă	" — — — —	8.16—8.17

Cursul pieței din Timișoara

— 16 Martie —

Grâu: 75 chlgr.	prețul per mm.	—	7.60—7.70
" 76	" " " "	—	7.70—7.80
" 77	" " " "	—	7.90—8 —
Sêcară	— — — —	—	5.75—5.80
Orz	— — — —	—	5.20—5.25
Ovês	— — — —	—	4.80—4.90
Ovês ciuruit	— — — —	—	4.95—5.—
Porumb nou	— — — —	—	5.15—5.20

INSERTIUNI ȘI RECLAME.

Gzettel Fülöp

lemnării pentru edificii, parchet

și
magasinul de fabrică

pentru

recvisite de mäsar

ARAD, Strada Hunyady Nr. 2.

recomandă materialul în branșa această calitatea cea mai bună și pe lângă prețur, de concurență.

Cu distincă stimă:

Wallfisch Károly,

118 10—15

cond. firmei Gzettel Fülöp.

Editor și redactor responsabil: Ioan Russu-Sirlanu.

Asigurați: viața, zestre, capital de întreprindere, rente, cazul morții, spese de înmormântare!

Agentura principală în Arad.
A BĂNCEI GENERALE DE ASIGURARE MUTUALE SIBIENE
„TRANSsylvANIA“

primese oferte pentru asigurări din comitatele: Arad, Bichiș, Bihor, Cenad, Caraș-Severin, Timiș și Torontal și le elepușese pe lângă cele mai favorabile condițiuni:

1. În ramul vieții: capitale cu termen fix, rente, zestre pentru fetițe, capital de întreprindere pentru feciori, pe caz de moarte, spese de înmormântare. Aceste din urmă dela 50—500 cor. se plătesc la moment în ziua morții întimplate;
2. În ramul fecului: plădit de tot felul, mobilie, mărfuri, produse de câmp ș. a.;
3. Contra furtului de bani, bijuterii, valori, haine, reorvafie ș. a. prin spargere;
4. Contra grindinei: grâu, secară, orz, quocour, ovés, viță (Vines), plante industriale: cânepă, in, hamei, năstureți, țabac ș. a.

Deslușiri se dau și prospecte se pot primi la agențiile noastre locale și ceruale mai în fiesce-care comună și direct prin

Agentura principală „Transsylvania“ în Arad.

Strada Szechenyi nr. 1. — Telefon nr. 899.

423—161

Asigurați contra furtăurilor prin spargere: bani și tot ce aveți de preț!

Asigurați contra focului: case, bucate, mobilie, vesmințe, mărfuri!

Alegere mare în stofe engleze și franceze

Spre binevoitoarea atențiune!

Subscrisul îmi permit a anunța cu stimă P. T. Public din Oravița si jur, că am deschis de mai mulți ani în casa mea proprie vis-à-vis de casa lui Mediu un

Atelier pentru haine bărbătești.

Basat pe cunoștințele mele în croit și executare fină ce le-am câștigat în decurs de mai mulți ani în primele ateliere din capitală, pot servi pe On. mușterii cari mă vor onora cu comande cu croiul cel mai nou englez și francez

Rog în special cu umilință inteligența română — și cu considerare la faptul că sunt român — să binevoiască a mă onora cu comanda D-lor.

Pentru serviciu prompt și efeptuire solidă garantează.

Cu toată stima: **P. COLARIU**

croitorie engleză și franceză.

162 3—5

ORA VIȚA, în casa proprie, strada principală.

Alegere mare în stofe engleze și franceze

Bani! Bani! Bani!

Subsemnata întreprindere de credit stă în legătură cu cele mai mari bănci din țeară și experează

împrumuturi pe pământuri și edificii

cu cele mai favorabile condiții și cu cele mai ieftine interese și anume pe termen de 10—70 ani cu 2°/_o—5³/₄ ^o/_o.

Credit personal cu garanți și obligație pe 5—10 ani.

La funcționarii de stat, comitat și oraș, precum și la oficerii, credit simplu și fără garanți.

La dorință servim cu informațiuni, rugând marcă postală.

„Pecunia“

întreprindere de credit, Sibiu (Nagyseben).

Str. Poplăci Nr. 27.

69 5—

ANTON DUMA

ciasornicar și giuvaergiu.
ORA VIȚA.

Cel mai ieftin magazin de orologe

și giuvaericeale de aur și argint.

Atelier pentru reparatură de ceasuri și tot felul de obiecte

ce se țin de branșa mea, cu garanță de 5 ani.

Orologe de aur, argint și nickel, fașonul cel mai nou.

Catene pentru dame și domni, inele broșuri și brățete.

Stau la dispoziția publicului din Oravița și jur cu specificarea speselor pentru montări și ori-ce reparări de ciasornice la turnuri.

Comandele din provincă se efectuează prompt și cu prețuri foarte ieftine.

128 2—8

țizodop ni ețedsord efojs

țisodop ni ețedsord efojs

Cel mai efin isvor de cumpărare

în una din cele mai mari prăvălii

de

Orologe și giuvaericeale

din Arad.

Pentru prețuri ne mai potvenite

se pot căpăta la

Deutsch Izidor,

ciasornicar și juvaergiu

Arad, strada Templou.

(Palatul minorităților).

Orologe de aur p. bărbați dela 18 fl. în sus

" " dame " 12 " "

" " argint " bărbați " 5 " "

" " " dame " 6 " "

" " oțel și nickel " 2 " "

Wecker " 1-50 " "

Orologe cu pendulă în rate pe lângă

1005 132— aceluși prețuri.

Primește și schimb obiecte de lux, cumpără pe lângă prețul cel mai înalt posibil, aur și argint călcat.

— Telefon n-ru1 438. —

Diplomă de aur 1891. Oradea-Mare.

SCHÄFFER JÓZSEF

compactor. 1045 91—

ARAD, Strada Tabajdy Károly.

Execută tot felul de

lucrări de compactorie

dela executarea cea mai simplă până la cea mai de lux. — Comandele din loc și provincă se efectuează prompt și punctal. — Luernu bun și solid. Prețuri moderate. Serviciu punctal.